

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2026-1147

16.10.2026

Trafikkforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Gebyr for uforsikret motorvogn – opphør av forsikring – disp. - helse

Klager ble ilagt gebyr for manglende forsikring 14.4.20, etter at forsikringsavtalen gikk til opphør 10.4.20, grunnet manglende betaling. Kjøretøyet ble avregistrert 2.7.25, og var dermed uforsikret fra og med 10.4.20, til og med 1.7.25. Klager anførte at gebyret måtte ettergis, og viste til helseutfordringer i gebyrperioden, samt at kjøretøyet ikke hadde vært på veien siden 2019. Trafikkforsikringsforeningen anførte at bruddet på forsikringsplikten ikke var unnskyldelig, da det ikke var dokumentert at sykdom gjorde klager helt ute av stand til å overholde forsikringsplikten. Foreningen bemerket videre at det at en motorvogn ikke er i bruk eller i brukbar stand, ikke fritar eieren fra forsikringsplikten. Nemnda kom til at gebyret var korrekt ilagt, og at det ikke var grunnlag for dispensasjon. Nemnda viste videre til Trafikkforsikringsforeningens adgang til å vurdere reduksjon av gebyret under henvisning til lovforarbeidenes uttalelser om lemping av gebyret.

GEBYRETS STØRRELSE: 6.9.23 – 1.7.25

Saksfremstilling

Det fremgår av kjøretøyregisteret at klager er oppført som eier av det aktuelle kjøretøyet.

Kjøretøyet var forsikret frem til og med 9.4.20, da forsikringen gikk til opphør grunnet manglende betaling. Samme dag la forsikringsforetaket inn opplysning i TFFAuto om at forsikringen hadde opphørt.

Trafikkforsikringsforeningen varslet klager elektronisk om at kjøretøyet fremstod som uforsikret på SMS den 10.4.20. Kjøretøyet ble avregistrert 2.7.25

Trafikkforsikringsforeningen ila den 14.4.20 klager gebyr for perioden fra og med 10.4.20, som løp til og med 1.7.25. Gebyrkravet ble sendt klager pr. post til klagers folkeregistrerte adresse.

Klager påklaget gebyrileggelsen 21.10.25. Klager påpekte blant annet at hun hadde store helseutfordringer i gebyrperioden, at hun i praksis har vært uten førerkort siden 2019, og at kjøretøyet ikke har vært på veien etter at den ble underkjent i en EU-kontroll i 2019.

Trafikkforsikringsforeningen ga ikke klager medhold i klagen, og saken ble overført til sekretariatet for Finansklagenemnda for ny vurdering. Klagen ble opprettholdt.

Trafikkforsikringsforeningen har videre opplyst følgende om gebyrkravene:

Faktura med fakturadato 14.04.20 og 28.04.20 ble betalt 04.10.22. Faktura med fakturadato 23.06.20 ble betalt 05.12.23 etter utleggsbegjæring ble sendt 29.08.22 og utleggsforretning avholdt 31.08.23. Resterende fakturaer i perioden fram til og med 24.03.2023 er avsluttet som foreldet. Krav i perioden 25.03.2023 – 07.07.2025 er aktive.

I tilbakemelding fra foreningen 9.6.26 er det opplyst at kravene for perioden 25.3.23 – 1.6.23, og for perioden 2.6.23 – 5.9.23 var fullt innbetalt hhv. 4.8.24 og 22.7.25. Gjenstående ubetalt krav i saken er fra 6.9.23 – 1.7.25.

Partenes anførsler

Klager har anført at gebyret må ettergis, og viser i hovedsak til at praktiske, psykiske og helsemessige utfordringer har forhindret klager i å følge opp saken. Da klager etter en problematisk EU-kontroll i 2019 skulle kjøre til et nytt verksted, ble hun stoppet av politiet som avskiltet kjøretøyet og inndro førerkortet. Klager måtte betale for å hente ut igjen skiltene, men uten førerkort måtte klager benytte et bilbergingsfirma til å hente ut kjøretøyet. Klager har vært uten førerkort siden avgjørelsen i tingretten, og kjøretøyet har ikke vært på veien siden. Avskiltingen førte til at bilforsikringen ble koblet ut.

I søknaden fra NAV om ettergivelse av kravet på gebyret fra TFF, fremgår det at klager har vært i kontakt med politiet, forsikringsforetaket og TFF angående saken, uten å bli møtt med forståelse for klagers situasjon. Videre fremgår det at klager ikke forstod at hen hadde forsikring da kjøretøyet ble avskiltet og førerkortet inndratt. Kjøretøyet har ikke vært på veien siden mai 2019 og derav forstod/visste klager ikke at hen hadde forsikring. Kjøretøyet har ikke vært i bruk i perioden, og klager var for syk og ute av stand til å forstå at kjøretøyet fremdeles var forsikret. Klager fikk hjelp til å avregistrere kjøretøyet i juni 2025.

Klager anfører at TFF ikke har gitt veiledning, og har vist liten grad av forståelse for de utfordringer hen har hatt. Videre forstås klager å anføre at TFF ikke aktivt har fulgt opp unnlattelse av å betale gebyr, slik det ifølge forarbeidene (Prop, 1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll 2018 s. 200) er forutsatt at TFF skal gjøre.

Trafikkforsikringsforeningen har anført at gebyret er korrekt ilagt og at det ikke er grunnlag for dispensasjon. Ifølge forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. § 4. fremgår det at den som etter bilansvarslova § 15 er ansvarlig for å forsikre motorvogn, skal betale gebyr for hvert påbegynt døgn forsikringsplikten etter bilansvarslova ikke er oppfylt. Kjøretøyet var uforsikret 10.4.20 – 1.7.25. Det at en motorvogn ikke er i bruk eller i brukbar stand, fritar ikke eieren fra forsikringsplikten. TFF finner at det ikke er sannsynliggjort at klager var helt ute av stand til å overholde forsikringsplikten i gebyrperioden som følge av sin helsemessige situasjon, og kan derfor ikke legge til grunn at brudd på forsikringsplikten skyldes forhold utenfor klagers kontroll.

Finansklagenemnda Skade skal bemerke:

Foreldelse

Innledningsvis bemerker sekretariatet at deler av gebyrkravet gjelder for en periode som er mer enn 3 år tilbake i tid, og rammes i utgangspunktet av foreldelsesfristen på 3 år etter foreldelsesloven § 2, såfremt det ikke er tatt fristavbrytende skritt.

Trafikkforsikringsforeningen har forklart at faktura 14.4.20 og 28.4.20 ble betalt 4.10.22. Faktura 23.6.20 ble betalt 5.12.23 etter utleggsforretning ble avholdt 31.8.23.

Når det gjelder resterende fakturaer i perioden frem til og med 24.4.23 har foreningen avsluttet disse delene av kravet som foreldet.

Videre legger nemnda til grunn at ikke noen del av kravet fra 25.3.23 – 1.7.25 er foreldet som følge av fristavbrytende skritt ved begjæring om utlegg, jf. foreldelsesloven § 17 nr. 1.

Vilkårene for gebyrileggelse

Etter bilansvarslova § 15 første punktum skal alle registreringspliktige kjøretøy være forsikret. Dersom forsikringsplikten ikke overholdes, skal Trafikkforsikringsforeningen illegge eieren av kjøretøyet et gebyr, se bilansvarsloven § 17a. Gebyret skal ilegges på bakgrunn av antall døgn kjøretøyet har vært uforsikret, se forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. (heretter omtalt som gebyrforskriften) §§ 4 og 5.

Det fremgår av sakens dokumenter at klager var eier av det aktuelle kjøretøyet i gebyrperioden. Videre fremgår det at forsikringen gikk til opphør 9.4.20, og at kjøretøyet var uforsikret fra 10.4.20 til og med 1.7.25, før det ble avregistrert 2.7.25.

At kjøretøyet ikke var i bruk i gebyrperioden, er ikke avgjørende. Plikten til å forsikre kjøretøy er som nevnt regulert i bilansvarslova § 15, og første punktum i bestemmelsen er en kobling til registreringsreglene. Det gjelder etter denne bestemmelsen forsikringsplikt for motorvogn som er registrert eller skulle vært registrert eller hatt kjennemerke etter vegtrafikkloven.

Det er videre fast nemndspraksis fra Finansklagenemnda Skade (TFF Gebyr) at det ikke er av betydning for forsikringsplikten for registrerte kjøretøy hvorvidt kjøretøyet er i bruk eller ikke, se blant annet avgjørelse **FinKN 2019-751 og 2025-281**. Slike forhold er utenfor myndighetenes kontroll, med andre ord har ikke Statens vegvesen mulighet til å vite når et kjøretøy ikke er i bruk. Det skjer først når kjøretøyet er oppført som avregistrert i Kjøretøyregisteret.

Kjøretøyet var registrert og forsikringspliktig. Gebyrileggelsen for perioden fra og med 10.4.20 til og med 1.7.25 fremstår som korrekt ilagt etter gebyrforskriften §§ 4 og 5. Slik saken er opplyst har også Trafikkforsikringsforeningen varslet og ilagt gebyret i tråd med gebyrforskriften §§ 6 og 7.

Vilkårene for dispensasjon (hel eller delvis ettergivelse av gebyret)

Spørsmålet blir etter dette om det er forhold i denne saken som gir grunnlag for dispensasjon fra gebyrplikten.

Når vilkårene for gebyrileggelse er oppfylt, må gebyret som utgangspunkt betales. Etter bilansvarslova § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9 kan gebyret imidlertid ettergis helt eller delvis dersom unnlatelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som «unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll».

Det fremgår av forarbeidene til lovbestemmelsen (Prop. 1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll 2018 pkt.15.10) at den forsikringspliktige er ansvarlig for alle forhold innenfor egen «kontrollsfære», uavhengig av om vedkommende er noe å bebreide. Videre fremgår det at:

Kontrollerbare er forhold som den ansvarlige har kunnet påvirke. Det samme må gjelde for ny eier som ikke selv har tegnet forsikring ved kjøpet. Departementet legger til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger et forhold utenfor den ansvarliges kontroll, må ligge på søkeren.

I avgjørelse **FinKN 2019-373** uttalte nemnda at ordnet økonomi med evne og vilje til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, ligger innenfor hver enkelt sin «kontrollsfære», og at det følgelig er et forhold den enkelte er ansvarlig for og som kun i helt ekstraordinære tilfeller vil kunne åpne for dispensasjon fra ilagt gebyr. Som påpekt av nemnda i avgjørelse **FinKN 2021-692** er «dispensasjonsadgangen for betalingsmislighold er etter gjeldende rett nærmest utelukket».

Forsikringsforetaket har lagt frem purring ved faktura datert 3.3.20 med betalingsfrist 17.3.20, samt andre purring datert 18.3.20 med betalingsfrist 1.4.20. Av den andre purringen fremgikk det at forsikringen ville opphøre dersom ikke utestående krav, inkludert renter og gebyr, ble betalt innen den oppgitte fristen. Det var også opplyst om at gebyr for uforsikret kjøretøy påløper dersom lovpålagt ansvarsforsikring ikke er betalt.

Nemnda forstår det slik at både faktura og purring ble sendt til riktig adresse og legger dermed til grunn at klager ut fra tilgjengelig informasjon hadde en oppfordring til å bringe forsikringene i orden. Det må anses å ligge innenfor klagers kontroll som forsikringstaker å opprettholde forsikringsdekningen ved å sørge for betaling av riktig beløp til riktig tid.

Det er anført at klagers helseutfordringer har forhindret klager i å følge opp saken, og at hen var for syk og ute av stand til å forstå at kjøretøyet fremdeles var forsikret. Av den fremlagte legeerklæringen fremgår det at klager har hatt psykiske utfordringer som har gitt vansker med å kommunisere med folk i formaliserte situasjoner, og forvirring i forbindelse med administrative prosedyrer. Det fremgår også at klager har vært innlagt for somatisk årsak i 2021, hvilket påvirket allmenntilstanden.

Nemnda har i flere avgjørelser tatt stilling til helseutfordringer som dispensasjonsgrunn. Det forhold at sykdom har virket inn og gjort det vanskelig å foreta seg det som er nødvendig for å hindre at det påløper gebyr, har ikke blitt ansett som tilstrekkelig til å fritta for gebyrplikt, jf. avgjørelse **FinKN 2019-218**.

Dispensasjon forutsetter at det legges frem dokumentasjon som tilsier at man som følge av helsemessige forhold har vært helt ute av stand til å ivareta de plikter som påligger en eier av et kjøretøy, jf. **FinKN 2020-514**. I avgjørelsen **FinKN 2022-128** fastholdt nemnda at det skal svært mye til for at sykdom kan lede til dispensasjon. Nemnda har slått fast at sykehusopphold kan være et eksempel på dette, men at også i slike tilfeller vil man med dagens teknologiske muligheter kunne sørge for betaling av sine løpende forpliktelser, jf. **FinKN 2023-779**. Også i **FinKN 2024-879** var det ettergitt deler av gebyret, men også her ble dispensasjon først gitt da klageren ble hasteinnlagt. Nemnda uttalte her at:

Det er dokumentert, slik saksfremstillingen viser, at klager har en alvorlig psykisk sykdom, men det gir, etter de strenge reglene, ikke tilstrekkelig grunnlag for dispensasjon.

Både forskriften og nemndspraksis viser at det skal svært mye til for å få ettergitt gebyret som følge av helseutfordringer. Nemnda kan på bakgrunn av den fremlagte legeerklæringen ikke se at det er tilstrekkelig dokumentert at klager var helt ute av stand til å overholde forsikringsplikten i den aktuelle perioden, jf. tidligere nemndspraksis.

Nemnda gjør likevel oppmerksom på at Trafikksforsikringsforeningen, selv om det ikke er grunnlag for dispensasjon etter bilansvarslova § 17 a, jf. gebyrforskriften § 9, har anledning til å lempe på krav ut fra rene innfordringsmessige hensyn (se Prop. 1 LS (2017-218) Skatter, avgifter og toll 2018 under pkt. 15.10 Merknader til lovforslaget). Spørsmål om lemping av gebyrkravet faller imidlertid utenfor Finansklagenemndas mandat i disse sakene og må tas opp med Trafikksforsikringsforeningen.

Nemnda påpeker også at departementet la til grunn at Trafikksforsikringsforeningen aktivt følger opp unnlatelser av å betale gebyr, slik at gebyret ikke påløper over lang tid, og utgjør uforholdsmessig høyt beløp, jf. Prop. 1 LS (2017-218) Skatter, avgifter og toll 2018 s. 200. Nemnda henstiller til Trafikksforsikringsforeningen om å vurdere nedsettelse av gebyret i denne saken. Gebyrperioden er svært lang og som følge av dette har det påløpt et betydelig gebyrkrav. Klagers helseutfordringer synes utvilsomt å ha påvirket klagers mulighet for å forholde seg adekvat til forsikringens opphør og senere til å unngå/stanse det løpende gebyret, jf. **FinKN 2025-329**. Når det gjelder gebyrperiodens lengde påpeker nemnda at den totale gebyrperioden er på 1079 dager i denne saken, mot 375 dager som nemnda omtalte som svært lang i **FinKN 2025-329**.

For ordens skyld gjør nemnda oppmerksom på at dette ikke har betydning for vurderingen av om gebyret er korrekt ilagt og adgangen til å gi dispensasjon, som sekretariatet har vurdert.

Etter dette anses gebyret korrekt ilagt, og vi kan ikke se at det er grunnlag for å gi dispensasjon for det ilagte gebyret. Gebyret kan ikke ettergis, jf. bilansvarslova § 17 a annet ledd og forskriften § 9.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Klager gis ikke medhold

Ved behandlingen deltok Erling Johan Hjelmeng (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Berit Aamodt (forbrukerrepresentant)